

ترجمه متن درس اول عربی یازدهم

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِّنْ قَوْمٍ عَسَى أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِّنْهُمْ

ای کسانی که ایمان آورده اید، نباید مردانی به مردان دیگر ریشخند زنند، شاید آنان نزد خدا از اینان بهتر باشند،

وَلَا نِسَاءٌ مِّنْ نِسَاءٍ عَسَى أَنْ يَكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ

و نباید زنانی به زنان دیگر ریشخند زنند، شاید آنان نزد خدا از اینان بهتر باشند،

وَلَا تَلْمِزُوا أَنفُسَكُمْ وَ لَا تَنَابِرُوا بِالْأُلْقَابِ بِئْسَ الْإِسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ

و از یکدیگر عیب جویی نکنید و یکدیگر را با لقب ها و عنوان های بد یاد مکنید. آلوده شدن به گناه [یاد کردن مردم به بدی] پس از ایمان آوردن آنان نارواست،

وَمَنْ لَمْ يَتُبْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ؛

و کسانی که از این گناهان توبه نکنند آنان ستمکارند.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَبِوْا كَثِيرًا مِّنَ الظُّنُونِ إِنَّ بَعْضَ الظُّنُونِ إِثْمٌ؛

ای کسانی که ایمان آورده اید، از گمان های بد درباره دیگران بپرهیزید، چرا که پاره ای از گمان ها گناه است،

وَ لَا تَجَسَّسُوا وَ لَا يَعْتَبِ بَعْضُكُمْ بَعْضًا أَيْحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلْ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهُتُمُوهُ وَ اتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابُ رَحِيمٌ

و درصد کشف عیوب مردم برنیایید، و یکدیگر را غیبت نکنید آیا یکی از شما دوست دارد گوشت برادرش را که مرده است بخورد؟ از آن کراحت دارید و از خدا بترسید که خداوند بسیار توبه پذیر و مهربان است.

قد یکون بین الناس من هو أحسن منا، فعلينا أن نبتعد عن العجب و أن لا تذكر عيوب الآخرين

بكلام خفى أو بإشاره. فقد قال أمير المؤمنين على «أكبر العيب أن تعيب ما فيك مثله»

گاهی میان مردم کسی هست که از ما بهتر است، پس باید از خودپسندی دوری کنیم و عیب های دیگران را با سخنی پوشیده، یا با اشاره یاد نکنیم. امیر مؤمنان علی " فرموده اند: بزرگترین عیب آن است که عیبی بجویی که مانند آن در خودت هست.

تتصحنا الآية الأولى و تقول: لا تعيّنوا الآخرين؛ و لا تُلقيوْهُم بألقاب يكرهونها. بئس العمل الفسق؛ و من يفعل ذلك فهو من الظالمين.

آیه نخست، ما را اندرز می دهد و می گوید: عیب جویی دیگران را نکنید و به آنان لقب هایی که ناپسند می دارند ندهید. آلوده شدن به گناه بد است و هر کس چنین کند در این صورت از ستمگران است.

إذن فقد حرم الله تعالى في هاتين الآيتين:
بنابراین، خدای بلند مرتبه در این دو آیه حرام ساخته است:

الاستهزاء بالآخرين، و تسميتهم بالأسماء القبيحة.

ریشخند زدن به دیگران، و نامیدن آنها با اسم های زشت.

سوء الظن، و هو اتهام شخص لشخص آخر بدون دليل منطقى.

بدگمانی، و آن، اتهام زدن کسی به کسی دیگر بدون دلیل منطقی است.

التجسس، و هو محاولة قبيحة لكشف أسرار الناس لفضحهم و هو من كبار الذنوب في مكتبنا و من الأخلاق السيئة

جاسوسی، و آن، تلاشی زشت برای آشکار ساختن رازهای مردم برای رسوا کردن شان که این کار در آیین ما از گناهان بزرگ است؛ همچنین از اخلاق بد به شمار می رود.

و الغيبة، و هي من أهم أسباب قطع التواصل بين الناس.

غیبت، و آن از مهمترین دلیل های قطع ارتباط میان مردم است.

سَمِّي بعض المفسرين سوره الحجرات التي جاءت فيها هاتان الآيتان بسوره الأخلاق.

برخی گزارندگان سوره حجرات را که در آن دو آیه آمده، سوره اخلاق نامیده اند.

tahriri

ترجمه متن درس دوم عربی یازدهم

فی مَحْضِرِ الْمُعَلِّم / در محضر معلم

فِي الْحِصَّةِ الْأُولَى كَانَ الطُّلَابُ يَسْتَمِعُونَ إِلَى كَلَامِ مُدَرِّسِ الْكِيمِيَاَءِ.

در زنگ اول دانش آموزان به حرف های معلم شیمی گوش می کردند.

وَ كَانَ بَيْنَهُمْ طَالِبٌ مُشَاغِبٌ قَلِيلُ الْأَدَبِ، يَضُرُّ الطُّلَابَ بِسُلُوكِهِ.

و در میان آنها دانش آموزی اخلاقی اخلاقی گر و بی ادب بود که با رفتارش به دانش آموزان آسیب می رساند.

يَلْتَفِتُ تَارَةً إِلَى الْوَرَاءِ وَ يَتَكَلَّمُ مَعَ

الَّذِي خَلَفَهُ وَ تَارَةً يَهْمِسُ إِلَى الَّذِي يَجْلِسُ جَنْبَهُ حِينَ يَكْتُبُ الْمُعَلِّمُ عَلَى السَّبُورِهِ.

با کسی که پشت سرش بود، صحبت می کرد و یک بار وقتی که معلم روی تخته می نوشت، با کسی که کنارش بود، پچ پچ می کرد.

وَ فِي الْحِصَّةِ الثَّانِيَهِ كَانَ الطَّالِبُ يَسْأَلُ مَعَلِّمَ عِلْمِ الْأَحْيَاءِ تَعْنِتًا.

و در زنگ دوم همین دانش آموز به قصد مج گیری از معلم زیست شناسی سؤال می کرد.

وَ فِي الْحِصَّهِ التَّالِيَهِ كَانَ يَتَكَلَّمُ مَعَ زَمِيلِ مَثْلِهِ وَ يَضْحَكُ.

و در زنگ سوم، با هم کلاسی مانند خودش صحبت می کرد و می خنده.

فَنَصَحَّهُ الْمُعَلِّمُ وَ قَالَ: مَنْ لَا يَسْتَمِعُ إِلَى الدَّرِسِ جَيِّدًا يَرْسُبُ فِي الْإِمْتِحَانِ.

معلم، او را نصیحت کرد و گفت: هر کس به درس خوب گوش فرا ندهد، در امتحان مردود می شود؛

وَلِكِنَّ الطَّالِبَ اسْتَمَرَ عَلَى سُلُوكِهِ . ولی آن دانش آموز رفتارش را ادامه داد.

فَكَرِّمَهُ مَهْرَانُ حَوْلَ هَذِهِ الْمُشَكِّلَهِ، فَذَهَبَ إِلَى مَعَلِّمِ الْأَدَبِ الْفَارِسِيِّ وَ شَرَحَ لَهُ الْقَضِيَّهُ وَ قَالَ:

مهران درباره این مشکل فکر کرد و نزد معلم ادبیات فارسی رفت و موضوع را برایش شرح داد و گفت:

أَحَبُّ أَنْ أَكْتُبَ إِنْشَاءً تَحْتَ عَنْوَانِ «فِي مَحْضِرِ الْمُعَلِّمِ»؛

دوست دارم که انشایی تحت عنوان در محضر معلم بنویسم.

فَوَافَقَ الْمُعَلِّمُ عَلَى طَلَبِهِ، وَ قَالَ لَهُ: معلم با درخواستش موافقت کرد و به او گفت:

إِنْ تُطَالِعُ كِتَابَ «مُنْيِهِ الْمُرِيدِ» لِزَيْنِ الدِّينِ الْعَامِلِيِّ «الشَّهِيدِ الثَّانِي» يُساعِدُكَ عَلَى كِتَابِهِ إِنْشَائِكَ؛

اگر کتاب «منیه المرید» زین الدین عاملی «شهید ثانی» را مطالعه کنی تو را در نوشن انشایت کمک می کند.

ثُمَّ كَتَبْ مَهْرَانْ إِنْشَاءَهُ وَ أَعْطَاهُ لِمَعْلُومٍ. سپس مهران انشایش را نوشت و به معلمش داد.

فَقَالَ الْمَعْلُومُ لَهُ: معلم به او گفت:

إِنْ تَفْرِأُ إِنْشَاءَكَ أَمَامَ الطَّلَابِ فَسَوْفَ يَتَنَبَّهُ زَمِيلُكَ الْمُشَاغِبُ.

اگر انشایت را مقابل دانش آموزان بخوانی هم شاگردی اخلال گرت (شلوغ کارت) آگاه خواهد شد.

وَ هَذَا قَسْمٌ مِنْ نَصْ إِنْشَائِيَّهُ. و این بخشی از متن انشای اوست.

...أَلَّفَ عَدْدٌ مِنَ الْغَلَمَاءِ كُتُبًا فِي مَجَالَاتِ التَّرْبِيَّهِ وَ التَّعْلِيمِ، يَرْتَبِطُ بَعْضُهَا بِالْمَعْلُومِ، وَ الْأُخْرَى بِالْمُتَعَلِّمِ؛

تعدادی از دانشمندان کتاب هایی در زمینه تربیت و یاد دادن نوشته اند، بعضی از آن ها به معلم مرتبط می شود و بقیه اش به دانش آموز؛

وَ لِلْطَّالِبِ فِي مَحْضُرِ الْمَعْلُومِ آدَابُ، مَنْ يُلْتَرِمْ بِهَا يَنْجُحُ؛ أَهْمُمُهَا:

دانش آموز در حضور معلم آدابی دارد، هر کس به آن پاییند شد، موفق می شود، مهمترین آن:

١-أَنْ لَا يَعْصِي أَوْامِرَ الْمَعْلُومِ. اینکه از دستورات معلم سریچی نکند.

٢-الْأَجْتِنَابُ عَنِ الْكَلَامِ فِيهِ إِسَاءَهُ لِلْأَدَابِ. دوری کردن از سخنی که در آن بی ادبی است.

٣-أَنْ لَا يَهْرُبَ مِنْ أَدَاءِ الْوَاجِبَاتِ الْمَدْرَسِيَّهِ. اینکه از انجام تکالیف مدرسه فرار نکند.

٤-عَدْمُ الْئَوْمِ فِي الصَّفَّ، عِنْدَمَا يُدَرِّسُ الْمَعْلُومُ. نخوابیدن در کلاس، وقتی که معلم درس می دهد.

٥-أَنْ لَا يَتَكَلَّمَ مَعَ غَيْرِهِ مِنَ الطَّلَابِ عِنْدَمَا يُدَرِّسُ الْمَعْلُومُ.

اینکه وقتی معلم درس می دهد، با دانش آموزان دیگر صحبت نکند.

٦-أَنْ لَا يَقْطَعَ كَلَامَهُ، وَ لَا يَسْيِقَهُ بِالْكَلَامِ، وَ يَصْبِرُ حَتَّى يَفْرُغُ مِنَ الْكَلَامِ.

اینکه سخن او را قطع نکند و در سخن، از او پیشی نگیرد و صبر کند تا سخن او تمام شود.

٧-الْجُلوْسُ أَمَامَهُ بِأَدَبٍ، وَ الْاسْتِمَاعُ إِلَيْهِ بِدِقَّهٍ وَ عَدْمُ الْاِلْتِفَاتِ إِلَى الْوَرَاءِ إِلَّا لِضَرُورَهِ.

نشستن مقابل او با ادب و گوش فرا دادن به او به دقّت و برنگشتن به عقب جز به ضرورت.

لَمَّا سَمِعَ الطَّالِبُ الْمُشَاغِبُ إِنْشَاءَ مَهْرَانَ، خَجَلَ وَ نَدَمَ عَلَى سُلُوكِهِ فِي الصَّفَّ.

وقتی که آن دانش آموز اخلال گرانشای مهران را شنید، شرمنده شد و از رفتارش در کلاس پشیمان شد.

قَالَ الشَّاعِرُ الْمِصْرِيُّ أَحْمَدُ شَوْقِيُّ عَنِ الْمَعْلُومِ: شاعر مصری احمد شوقي درباره معلم گفته است:

فَمُلِمْ لِلْمَعْلُومِ وَفِهِ التَّبَجِيلَا * كَادَ الْمَعْلُومُ أَنْ يَكُونَ رَسُولاً**

برای معلم برخیز و احترامش را کامل به جا بیاور. نزدیک است که معلم پیامبری باشد.

أَعْلَمْتَ أَشْرَفَ أَوْ أَجَلَّ مِنَ الَّذِي ** يَئِنِّي وَ يُنْشِئُ أَنْفُسًا وَ عُقُولًا

آیا شناختهای (سراغ داری) شریفتر و باشکوههتر از معلمی که جانها و خردها را می سازد و پدید می آورد؟

ترجمه متن درس سوم عربی یازدهم

عجائب الأشجار / شگفتی های درختان

ظواهر الطبيعة تثبت حقيقة واجدة و هي قدرة الله، والآن نصف بعض هذه الظواهر.
پدیده های طبیعت یک حقیقت را ثابت میکند و آن قدرت خداوند است و الان بعضی از این پدیده ها را وصف میکنیم

العنبر البرازيلي شجرة تختلف عن باقى أشجار العالم، تثبت في البرازيل،
انگور برزیلی درختی است که تفاوت دارد از بقیه درختان دنیا در برزیل میروید و میوه هایش روی تنهاش رشد می کند

و تنمو أثمارها على جذعها، ومن أهم مواصفات هذه الشجرة أنها تعطى أثماراً طول السنة.
و از مهمترین ویژگی های این درخت این است که میوه ها در طول سال میدهد

شجرة السكوبا شجرة من أطول أشجار العالم في كاليفورنيا، قد يبلغ ارتفاع بعضها أكثر من مئة متراً وقد يبلغ قطرها تسعة أمتار، ويزيد عمرها على ثلاثة آلاف وخمسين سنة تقريباً
ارتفاع بعضی از آنها درخت سکوپیا درختی است از بلندترین درختان دنیا در کالیفرنیا بیشتر از ۱۰۰ متر میرسد و قطر آن گاهی به نه متر می رسد عمرش ۳۵۰۰ سال تقريباً اضافه میشود

الشجرة الخازنة شجرة تنمو في بعض الغابات الاستوائية، تبدأ حياتها بالاتفاق حول جذع شجرة و غصونها،

درخت خفه کننده درختی است که رشد میکند در بعضی از جنگلهای استوایی زندگیش را با پیچیدن دور تنہ درخت و شاخههایش شروع میکند

ثم تتحققها تدريجياً. يوجد نوع منها في جزيرة قشم التي تقع في محافظة هرمزجان.
و آن را به تدریج خفه میکند نوعی از آن در جزیره قشم که در استان هرمزگان واقع است وجود دارد.

مدينة بردخون في محافظة بوشهر شهر بردخون در استان بوشهر

شجرة الخبز شجرة استوائية تنمو في جزر المحيط الهادئ، تحمل أثماراً في نهايتها أغصانها كالخبز.
درخت نان درختی استوایی است که در جزیره های اقیانوس آرام رشد میکند میوههایش را در انتهای شاخه هایش مانند نان حمل میکند.

يأكل الناس لب هذه الأثمار. مردم مغز این میوه ها می خورند

شجرة النفط شجرة يستخدمها المزارعون كسياج حول المزارع لحماية محاصيلهم من الحيوانات.
درخت نفت درختی است که کشاورزان مانند پرچین دور مزارع به کار میگیرند برای حفاظت محصولاتشان از حیوانات کار میگیرند.

لَأَنَّ رَائِحَةَ هَذِهِ الشَّجَرَةِ كَرِيمَةٌ تَهْبُطُ مِنْهَا الْحَيَوانَاتُ،

زیرا بوی این درخت ناپسند است و باعث میشود حیوانات از آن فرار کنند

وَ تَخْتَوِي بُذُورُهَا عَلَى مَقْدَارٍ مِنَ الرُّبُوتِ لَا يُسْبِبُ اشْتِعَالُهَا خُروجَ أَيِّ غَازٍ مُلَوِّثٍ.

و دانه‌هایش حاوی مقداری روغن است و آتش گرفتن آن، سبب خروج هیچ گاز آلوده کننده‌ای نمی‌شود.

وَ يُمْكِنُ إِنْتَاجُ التَّفْطِ مِنْهَا. وَ يَوْجُدُ نَوْعٌ مِنْهَا فِي مَدِينَةِ نِيَكَشَهَرِ بِمُحَافَظَةِ سَيِّستانِ وَ بَلْوَشِسْتَانِ بِاسْمِ شَجَرَةِ مَدَادِ.

و تولید نفت از آن امکان دارد و گونه‌ای از آن در نیک شهر در استان سیستان و بلوچستان به نام درخت مداد وجود دارد.

شَجَرَةُ الْبَلْوَطِ هِيَ مِنَ الْأَشْجَارِ الْمُعَمَّرَةِ وَ قَدْ تَبْلُغُ مِنَ الْعُمُرِ أَلْفَيْ سَنَةٍ.

درخت بلوط از درختان کهن‌سال است و عمر آن به دو هزار سال می‌رسد.

تَوْجِدُ غَابَاتٌ جَمِيلَةٌ مِنْهَا فِي مُحَافَظَةِ إِيَّلَامِ وَ لُرِسْتَانِ .

جنگلهای زیبایی از آن در استان ایلام و لرستان وجود دارد.

يَدْفُنُ السَّنْجَابُ بَعْضَ جَوْزَاتِ الْبَلْوَطِ السَّلِيمَةِ تَحْتَ التُّرَابِ،

سنجب برخی دانه‌های سالم بلوط را زیر خاک دفن می‌کند

وَ قَدْ يَنْسَى مَكَانَهَا. وَ فِي السَّنَةِ الْقَادِمَةِ تَنْمُو تِلْكَ الْجَوْزَةُ وَ تَصِيرُ شَجَرَةً.

و گاهی جایش را فراموش می‌کند و در سال آینده، آن دانه می‌روید و درختی می‌شود.

قال الإمام الصادق (ع) :

إِذْ رَعُوا وَ اغْرِسُوا، ... وَ اللَّهُ مَا عَمِلَ النَّاسُ عَمَلاً أَحَلَّ وَ لَا أَطَيَّبَ مِنْهُ.

امام صادق فرموده‌اند: کشاورزی کنید و نهال بکارید، ...

به خدا سوگند، مردم کاری حلال‌تر و پاک‌تر از آن انجام نداده‌اند.

ترجمه متن درس چهارم عربی یازدهم

آداب الکلام / آداب گفتار

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا

معنی: ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از خدا پروا کنید و سخنی استوار(درست) بگویید.

لِكَلَامِ آدَابٌ يَحِبُّ عَلَى الْمُتَكَلِّمِ أَنْ يَعْمَلَ بِهَا وَ يَدْعُو الْمُخَاطَبِينَ بِكَلَامٍ جَمِيلٍ إِلَى الْعَمَلِ الصَّالِحِ

معنی: سخن گفتن، آدابی دارد که سخن گوینده باید به آنها عمل کند و به سخنی زیبا مخاطبان را به کار نیک دعوت کند و اُن لا یُجَادِلُهُمْ بِتَعْنِتٍ.

معنی: و به قصد مج گیری با آنها ستیز نکند.

{أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَهِ وَ الْمَوْعِظَهِ الْخَسَنَهِ وَ جَادِلُهُمْ بِالْتَّقْوَى هِيَ أَحَسَنُ}

معنی: با دانش و اندرز نیکو به سوی راه پروردگارت فراخوان و با آنان با شیوه‌ای که نیکوتر است ستیز(مجادله) کن.

وَ يَحِبُّ أَنْ يَكُونَ عَامِلاً بِمَا يَقُولُ، حَتَّى يُعَيِّزَ سُلوكَهُمْ

معنی: و باید که به آنچه می‌گوید عمل کننده باشد، تا رفتارشان را تغییر دهد،

{لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ}

معنی: چرا چیزی را که می‌گویید به آن عمل نمی‌کنید؟)

وَ يَحِبُّ أَنْ يُسَلِّمَ قَبْلَ التَّكَلُّمِ

معنی: و باید که پیش از سخن گفتن سلام کند

«السَّلَامُ قَبْلَ الْكَلَامِ».

معنی: سلام کردن پیش از سخن گفتن است

كَمَا يَحِبُّ أَنْ يَكُونَ كَلَامُهُ لَيْنَا وَ أَنْ يَكُونَ عَلَى قَدْرِ عُقُولِ الْمُسْتَمْعِينَ،

معنی: همان طور که باید گفتار او نرم و به اندازه خرد(عقل های) شنوندگان باشد

إِكَيْ يُقْنِعُهُمْ وَ يَكْسِبَ مَوْدَّتَهُمْ.

معنی: تا آنها را قانع کند و محبتشان را کسب کند

«كَلْمِ النَّاسَ عَلَى قَدْرِ عُقُولِهِمْ»

معنی: با مردم به اندازه خردشان سخن بگو.

و «عَوْذْ لِسَانَكَ لِيَنَ الْكَلَامِ».

معنی: و زیانت را به نرمی سخن عادت بده.

وَ عَلَيْهِ أَنْ لَا يَتَكَلَّمَ فِي مَا لَيْسَ لَهُ بِهِ عِلْمٌ،

معنی: و باید (بر اوست) که در چیزی که در آن دانشی (آگاهی) ندارد سخن نگویید.

{وَ لَا تُقْنِفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ}

معنى: (از چیزی که بدان آگاهی نداری پیروی مکن)

وَ عَلَيْهِ أَنْ لَا يَتَدَخَّلَ فِي مَوْضِعٍ يُعَرَّضُ نَفْسَهُ لِلتَّهُمَّ

معنى: و باید (بر اوست) که در موضوعی دخالت نکند که خویشتن را در معرض تهمت قرار دهد.

«اتِّقُوا مَوَاضِعَ التَّهْمَ» **معنى:** (از جایگاههای تهمت بپره.)

الْمُتَكَلِّمُ يُعْرِفُ بِكَلَامِهِ. «تَكَلَّمُوا تُعْرِفُوا،

معنى: سخنگو با سخنش شناخته می‌شود. «سخن بگویید تا شناخته شوید؛

فَإِنَّ الْمَرْءَ مَخْبُوءٌ تَحْتَ لِسَانِهِ». **معنى:** زیر انسان زیر زبانش پنهان است.»

فِي بَعْضِ الْأَوْقَاتِ قُدرَةُ الْكَلَامِ أَقْوَى مِنَ السُّلَاحِ.

معنى: در برخی اوقات، قدرت سخن از سلاح قوی‌تر است.

«رُبَّ كَلَامٍ كَالْحُسَامِ» **معنى:** چه بسا سخنی مانند شمشیر باشد .

وَ رُبَّ كَلَامٍ يَجْلِبُ لَكَ الْمَشَاكِلَ. **معنى:** و چه بسا سخنی که برایت مشکلات بیاورد.

«فَكُّرْ ثُمَّ تَكَلَّمْ تَسْلَمْ مِنَ الزَّلَلِ»

معنى: فکر کن، سپس سخن بگو تا از لغزش در امان بمانی

يَحِبُّ عَلَى الْإِنْسَانِ الْإِجْتِنَابُ عَنْ ذِكْرِ الْأَقْوَالِ الَّتِي فِيهَا احْتِمَالُ الْكِذْبِ.

معنى: انسان باید از ذکر سخنانی که در آن احتمال دروغ هست دوری کند.

«لَا تُحَدِّثْ بِمَا تَحَافُ تَكْذِيَّةً». **معنى:** چیزی را نگو که از تکذیب آن می‌ترسی.»

طوبی لِمَنْ لَا يَخَافُ النَّاسُ مِنْ لِسَانِهِ. **معنى:** خوشاب حال کسی که مردم از زبانش نمی‌ترسند.

«مَنْ خَافَ النَّاسُ مِنْ لِسَانِهِ فَهُوَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ.»

معنى: هرکس مردم از زبانش بترسند، از اهل آتش (دوزخیان) است»

وَ مِنْ آدَابِ الْكَلَامِ قِلَّتُهُ، **معنى:** و از آداب سخن کمی آن است.

«خَيْرُ الْكَلَامِ مَا قَلَّ وَ ذَلَّ» **معنى:** بهترین سخن، آن است که کم باشد و دلالت کند.»

وَقَاتَ رَجُلٌ حَمِيلَ الْمَظَهَرِ أَمَامَ سُقْرَاطَ يَفْتَخِرُ بِمَلَابِسِهِ وَ بِمَظَاهِرِهِ،

معنى: مردی دارای ظاهری زیبا روی سقراط ایستاد و به لباس‌ها و ظاهرش افتخار می‌کرد،

فَقَالَ لَهُ سُقْرَاطٌ: تَكَلَّمْ حَتَّى أَرَاكَ.

معنى: سقراط به او گفت: سخن بگو تا تو را ببینم.

ترجمه متن درس پنجم عربی یازدهم

الْكِذْبُ مَفْتَاحُ لِكُلِّ شَرٍّ.

جاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ (ص) فَقَالَ :

معنی: مردی نزد پیامبر خدا آمد و گفت:

عَلِمْنِي حُلْقًا يَجْمَعُ لِي خَيْرَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ . فَقَالَ (ص): لَا تَكْذِبْ .

معنی: اخلاقی را به من یاد بده که خیر دنیا و آخرت را برایم جمع کند. حضرت فرمودند: دروغ نگو.

وَ قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ (ع) :

معنی: و امام علی فرموده‌اند:

خَيْرُ إِخْوَانِكَ مَنْ دَعَاكَ إِلَى صِدْقِ الْمَقَالِ بِصِدْقِ مَقَالِهِ،

معنی: بهترین برادران (یاران) تو کسی است که با راستگویی‌اش تو را به راستگویی فرا بخواند (دعوت کند)

وَ نَدَبَكَ إِلَى أَفْضَلِ الْأَعْمَالِ بِخُسْنِ أَعْمَالِهِ.

معنی: و تو را با خوبی رفتارش به برترین کارها فرا بخواند.

إِذْنُ فَكُنْ صَادِقًا مَعَ نَفْسِكَ وَ مَعَ الْأَخْرَينَ فِي الْحَيَاةِ،

معنی: بنابر این در زندگی ، با خودت و دیگرا راستگو باش

وَ لَا تَهْرُبْ مِنَ الْوَاقِعِ أَبَدًا،

معنی: و هرگز از واقعیت فرار نکن

فَإِنْ هَرَبْتَ مِنَ الْوَاقِعِ فَسُوفَ تُواجِهُ مَشَاكِلَ وَ صُعُوبَاتٍ كَثِيرَةً،

معنی: زیرا اگر از واقعیت فرار کنی، با مشکلات و سختی‌های بسیاری روبه رو خواهی شد

وَ تُضْطَرِّرُ إِلَى الْكِذْبِ عَدَّهُ مَرَّاتٍ،

معنی: و چندین بار ناگزیر به دروغ گفتن می‌شوی

وَ بَعْدَ ذَلِكَ يَتَبَيَّنُ كَذْبُكَ لِلْأَخْرَينَ،

معنی: و پس از آن دروغت برای دیگران آشکار می‌شود

فَتَفْشَلُ فِي حَيَاتِكَ.

معنی: و پدر زندگی‌ات شکست می‌خوری

وَ هَذِهِ قِصَّهُ قَصِيرَةٌ تُبَيِّنُ لَكَ نَتْيَاجَةَ الْكِذْبِ:

معنی: و این داستانی کوتاه است که نتیجه دروغ گفتن را برایت آشکار می‌کند:

فَرَرَ أَرْبَعَةُ طُلَابٍ أَنْ يَغْيِبُوا عَنِ الْإِمْتِحَانِ فَاتَّصَلُوا بِالْأَسْتَاذِ هَاتِفِيًّا وَ قَالُوا لَهُ:

معنی: چهار دانشجو قرار گذاشتند که از جلسه امتحان حاضر نشونند. پس با استاد تماس تلفنی گرفتند

و به او گفتند:

أَحَدٌ إِطَارَاتِ سَيَارَتِنَا اُنْفَجَرَ، وَلَيْسَ لَنَا إِطَارٌ احْتِياطِيٌّ، وَلَا تَوَجَّدُ سَيَارَةٌ تَنْقُلُنَا إِلَى الْجَامِعَةِ.

معنى: یکی از چرخهای خودرو ما ترکیده است و چرخ یدکی نداریم و خودرویی نیست که ما را به دانشگاه ببرد.

وَنَحْنُ الْآنَ فِي الْطَّرِيقِ بَعِيدُونَ عَنِ الْجَامِعَةِ، وَلَنْ نُسْتَطِعَ الْحُضُورَ فِي الْإِمْتِحَانِ فِي الْوَقْتِ الْمُحَدَّدِ.

معنى: ما اکنون در راه، دور از دانشگاه هستیم و نخواهیم توانست در زمان مشخص شده در امتحان حاضر شویم.

-وَافَقَ الْأَسْتَادُ أَنْ يُؤَجِّلَ لَهُمُ الْإِمْتِحَانَ لِمُدَّهِ أَسْبُوعٍ وَاحِدٍ، فَفَرِّخَ الطُّلَابُ بِذَلِكَ:

معنى: استاد موافقت کرد که امتحان را برایشان یک هفته به تأخیر بیندازد و دانشجویان به همین خاطر خوشحال شدند؛

لَأَنَّ خُطَّطَهُمْ لِتَأْجِيلِ الْإِمْتِحَانِ نَجَحَتْ.

معنى: زیرا نقشه آنها برای به تأخیر انداختن امتحان موفق شد.

فِي الْأَسْبُوعِ التَّالِي حَضَرُوا لِلْإِمْتِحَانِ فِي الْوَقْتِ الْمُحَدَّدِ،

معنى: در هفتۀ بعد در زمان مشخص شده برای امتحان حاضر شدند

وَ طَلَبَ الْأَسْتَادُ مِنْهُمْ أَنْ يَجْلِسُوا فِي قَاعِهِ الْإِمْتِحَانِ،

معنى: او استاد از آنها خواست که هر یک در گوشۀ ای از سالن امتحان بنشینند،

ثُمَّ وَزَعَ عَلَيْهِمْ أَوْرَاقَ الْإِمْتِحَانِ.

معنى: سپس برگههای امتحان را میان آنها پخش کرد.

لَمَّا نَظَرُوا إِلَى الْأَسْئِلَهِ، تَعَجَّبُوا لِأَنَّهَا كَائِنَةٌ هَكَذَا:

معنى: وقتی که به پرسش‌ها نگاه کردند، تعجب کردند زیرا سوالات این گونه بودند:

١-لِمَذَا اُنْفَجَرَ الْطَّارِ؟ **معنى:** چرا تایر ترکید؟

٢-أَيُّ إِطَارٍ مِنْ سَيَارَتِكُمْ اُنْفَجَرَ؟ **معنى:** کدام تایر خودروی شما ترکید؟

٣-فِي أَيِّ طَرِيقٍ وَقَعَ هَذَا الْحَادِثُ؟ **معنى:** در چه جاده‌ای این اتفاق افتاد؟

٤-مَا هُوَ تَرْتِيبُ جُلوسِكُمْ فِي السَّيَارَهِ؟ **معنى:** ترتیب نشستن شما در خودرو چطور بود؟

٥-كَيْفَ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَحْلُوا مُشَكِّلَتَكُمْ؟ **معنى:** چطور توانستید که مشکلتان را حل کنید؟

٦-كَمْ كَانَتِ السَّاعَهُ عِنْدَ اُنْفِجَارِ الْإِطَارِ؟ **معنى:** هنگام ترکیدن تایر ساعت چند بود؟

٧-مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يَسُوقُ السَّيَارَهُ فِي ذَلِكَ الْوَقْتِ؟

معنى: چه کسی از شما در آن هنگام با خودرو رانندگی می‌کرد؟

٨- هَلْ تَضْمَنْ أَنْ يُجِيبَ أَصْدِقَاوْكَ مِثْلَ إِجَابَتِكَ؟

معنى: آیا ضمانت میکنی که دوستانت مثل خودت پاسخ دهند؟

٩- خِلَ الْطَّلَابُ وَ نَدِمُوا وَ اغْتَذَرُوا مِنْ فِعْلِهِمْ،

معنى: دانشجویان شرمنده و پشیمان شدند و از کارشان پوزش خواستند.

نَصَحَّهُمُ الْأَسْتَاذُ وَ قَالَ: **معنى:** استاد، آنها را نصیحت کرد و گفت:

١٠- مَنْ يَكْذِبْ لَا يَنْجَحُ. **معنى:** هرکس دروغ بگوید موفق نمی‌شود.

عَااهَدَ الْطَّلَابُ أَسْتَاذَهُمْ عَلَى أَنْ لَا يَكْذِبُوا،

معنى: دانشجویان به استادشان قول دادند که دروغ نگویند

وَ قَالُوا لَهُ نَادِمِينَ: تَعَلَّمَنَا دَرْسًا لَنْ نَنْسَاهُ أَبَدًا.

معنى: و با پشیمانی به او گفتند: درسی را یاد گرفتیم که هرگز آن را فراموش نخواهیم کرد.

ترجمه متن درس ششم عربی یازدهم

آنه ماري شيميل / اسم يك فرد

تُعَدُّ الدُّكْتُورَةُ «آنه ماري شيميل» مِن أَشَهَرِ الْمُسْتَشْرِقِينَ.

معنی: دکتر آنه ماری شیمل از مشهورترین خاورشناسان شمرده میشود

وُلِدَتْ فِي «أَلمَانِيَا» وَ كَانَتْ مُنْذُ طُفُولَتِهَا مُشْتَاقَةً إِلَى كُلِّ مَا يَرَتِبُ بِالشَّرْقِ وَ مُعَجَّبَةً بِإِيْرَانَ.

معنی: در آلمان متولد شد. از هنگام کودکی اش مشتاق به هر چیزی بود که به شرق ارتباط داشت و شیفته ایران بود.

كَانَ عُمُرُهَا خَمْسَةَ عَشَرَ عَامًا حِينَ بَدَأَتْ بِدِرَاسَةِ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ.

معنی: وقتی شروع کرد به تحصیل زبان عربی، ۱۵ سالش بود.

حَصَلَتْ عَلَى شَهَادَةِ الدُّكْتُورَاهِ فِي الْفَلْسَفَهِ وَ الدِّرَاسَاتِ الإِسْلَامِيَّهِ وَ هِيَ فِي التَّاسِعَهِ عَشْرَهِ مِنْ عُمُرِهَا؛

معنی: مدرک دکترای فلسفه و مطالعات اسلامی را در حالی که ۱۹ ساله بود به دست آورد؛

تَعَلَّمَتِ اللُّغَةُ الْتُّرْكِيَّهُ وَ دَرَسَتْ فِي جَامِعَهِ أَنْقَزَهُ.

معنی: زبان ترکی را یاد گرفت و در دانشگاه آنکارا تدریس کرد.

كَانَتْ شِيمِيلْ تَدْعُو الْعَالَمَ الْعَرَبِيَّ الْمُسِيَّحِيَّ لِفَهْمِ حَقَائِقِ الدِّينِ الإِسْلَامِيِّ وَ الْإِطْلَاعِ عَلَيْهِ.

معنی: شیمل جهان مسیحی غرب را به فهم حقایق دین اسلام و حقایق از آن دعوت میکرد و هذا العمل رفع شانها فی جامعاتِ الدُّولِ الإِسْلَامِيَّهِ،

معنی: و این کار جایگاه و مقامش را در دانشگاه های دولتهای (کشورهای) اسلامی بالا برد،

فَخَصَّلَتْ عَلَى دُكْتُورَاهِ فَخَرَّيَهُ مِنْ جَامِعَاتِ السُّنَّهِ وَ إِسْلَامِ آبَادَ وَ بِيَشَافُورَ وَ قُونِيهِ وَ طَهْرَانَ.

معنی: پس دکترای افتخاری از دانشگاه های سند، اسلام آباد، پیشاور، قونیه و تهران به دست آورد.

إِنَّهَا تَعَلَّمَتْ لُغَاتٍ كَثِيرَهٗ مِنْهَا الْفَارَسِيَّهُ وَ الْعَرَبِيَّهُ وَ الْتُّرْكِيَّهُ وَ الْإِنْجِليزِيَّهُ وَ الْفَرَنَسِيَّهُ وَ الْأُرْدِيَّهُ؛

معنی: قطعا او زبان های بسیاری را آموخت از آن جمله فارسی، عربی، ترکی، انگلیسی، فرانسه و اردو؛

وَ كَانَتْ تُلْقِي مُحَاضَرَاتٍ بِاللُّغَهِ الْفَارَسِيَّهِ. فَهَيَ كَانَتْ مِثَالًا لِهُنَّهُ الْعِبَارَهِ؛

معنی: و به زبان فارسی سخنرانی میکرد. او آن گونه بود که امام علی فرمودند:

«الْإِنْسَانُ بِكُلِّ لِسَانٍ إِنْسَانٌ»

معنی: انسان با دانستن هر زبان جدیدی یک انسان جدید است.

أَلْفُثْ شِيمِيلْ أَكْثَرُ مِنْ مِئَهْ كِتَابٍ وَ مَقَالَهْ مِنْهَا كِتابٌ حَوْلَ شَخْصِيَّهْ جَلَالِ الدِّينِ الرِّومِيِّ.

معنى: شیمیل بیشتر از صد کتاب و مقاله تألیف کرد؛ از آن جمله کتابی پیرامون شخصیت مولوی جلال الدین.

هِيَ كَانَتْ تُحِبُّ الْعِيشَ فِي الشَّقِّ،

معنى: او زندگی در شرق را دوست می داشت،

لِذِلِكَ دَرَسَتْ مُدَّهْ طَوِيلَهْ فِي الْهِنْدِ وَ باكِستانِ،

معنى: به همین خاطر مدتی طولانی در هند و پاکستان تدریس کرد،

وَ دَرَسَتْ كَذِلِكَ مَا يُقَارِبُ خَمْسَهْ وَ عَشْرِينَ عَامًا فِي جَامِعَهْ هَارْفَارَدِ.

معنى: همچنین نزدیک به بیست و پنج سال در دانشگاه هاروارد درس داد.

قَبْ وَفَاتِهَا أَوْضَتْ شِيمِيلْ زُمْلَاءَهَا

معنى: شیمیل پیش از وفاتش به همکارانش وصیت کرد

أَنْ يُشَكِّلُوا فَرِيقًا لِلْحِوَارِ الدِّينِيِّ وَ التَّقَافِيِّ يَكُونُ هَدْفُهُ الْأَعْلَى «مَدَ جُسُورِ الصَّدَاقَهِ وَ التَّفَاهُمِ بَيْنَ أُورُوبَا وَ الْعَالَمِ الإِسْلَامِيِّ» وَ «الإِتَّحَادِ بَيْنَ الْخَضَارَاتِ».

معنى: که تیمی را برای گفت و گوی دینی و فرهنگی تشکیل دهنده هدف والایش «کشیدن پل های صداقت و تفاهم میان اروپا و جهان اسلامی» و «اتحاد بین تمدنها» میباشد

أَشَارَتْ شِيمِيلْ فِي إِحدَى مُقَابِلَاتِهَا إِلَى الْأَدْعِيَهِ الإِسْلَامِيَّهِ وَ قَالَتْ:

معنى: شیمیل در یکی از مصاحبه هایش به دعاهاي اسلامی اشاره کرد و گفت:

«أَنَا أَقْرَأُ الْأَدْعِيَهِ وَ الْأَحَادِيثِ الإِسْلَامِيَّهِ بِاللُّغَهِ الْعَرَبِيهِ وَ لَا أَرَاجِعُ تَرْجِمَتَهَا».

معنى: من دعاها و احادیث اسلامی را به زبان عربی می خوانم و به ترجمه آنها مراجعه نمی کنم.

هِيَ أَوْضَتْ أَنْ يُكْتَبَ هَذَا الْحَدِيثُ عَلَى قَبِرِهَا:

معنى: او وصیت کرد که روی قبرش این حدیث نوشته شود:

«النَّاسُ نِيَامٌ فَإِذَا مَاتُوا اتَّبَهُوا». رَسُولُ اللَّهِ (ص)

معنى: مردم خفته اند و هرگاه بمیرند، بیدار شوند.

ترجمه متن درس هفتم عربی یازدهم

تأثیر اللّغة الفارسیّه علی اللّغة العربیّه

معنی: تأثیر زبان فارسی بر زبان عربی

المفردات الفارسیّه دخلت اللّغة العربیّه مُنذ العصر الجاهليّ،

معنی: واژگان فارسی از دوره جاهلی وارد زبان عربی شدند،

فقد نقلت إلى العربية ألفاظ فارسية كثيرة بسبب التجارة ودخول الإيرانيين في العراق و اليمن،

معنی: کلمات فارسی بسیاری به دلیل بازرگانی و ورود ایرانیان به عراق و یمن به زبان عربی منتقل شد.

و كانت تلك المفردات ترتبط ببعض البضائع التي ما كانت عنده العرب كالمسك والدياج.

معنی: و آن واژگان به برخی کالاهای مربوط میشد که عرب نداشت مانند مشک و ابریشم.

و أشتد النقل من الفارسية إلى العربية بعد اندماج إيران إلى الدولة الإسلامية.

معنی: و انتقال از فارسی به عربی پس از پیوستن ایران به دولت اسلامی شدت گرفت.

و في العصر العباسي ازداد نفوذ اللّغة الفارسیّه حين شارك الإيرانيون في قيام الدولة العباسیّه علی يد أمثال أبي مسلم الخراساني و آل برمك.

معنی: و در دوره عباسی هنگامی که ایرانیان در برپایی دولت عباسی به دست امثال ابومسلم خراسانی و خاندان برمک شرکت کردند نفوذ زبان فارسی افزایش یافت.

و كان لابن المقفع دوراً عظيماً في هذا التأثير،

معنی: و ابن مقفع نقش بزرگی در این اثرگذاری داشت،

فقد نقل عدداً من الكتب الفارسية إلى العربية، مثل كليله و دمنه.

معنی: [او] تعدادی از کتاب‌های فارسی مانند کلیله و دمنه را به عربی برگرداند.

و للفيروزآبادي معجم مشهور باسم القاموس يضم مفردات كثيرة باللغة العربية.

معنی: و فیروزآبادی فرهنگ لغت مشهوری به نام القاموس دارد که واژگان بسیاری را به زبان عربی در بر دارد.

و قد بيئ علماء اللغة العربية و الفارسية أبعاد هذا التأثير في دراساتهم،

معنی: و دانشمندان زبان عربی و فارسی جنبه‌های این اثرگذاری را در مطالعاتشان آشکار ساخته‌اند.

فقد أله الدكتور التونسي كتاباً يضم الكلمات الفارسية المعاقة سمّاه «معجم المعرّبات الفارسية في اللغة العربية».

معنی: دکتور تونجی کتابی را تألیف کرد که کلمات فارسی عربی شده را در بر می‌گرفت [و] آن را «فرهنگ معربات فارسی در زبان عربی» نامید.

أَمَا الْكَلِمَاتُ الْفَارِسِيَّةُ الَّتِي دَخَلَتِ الْلُّغَةُ الْعَرَبِيَّةُ فَقْدٌ تَغَيَّرَتْ أَصواتُهَا وَأَوْزَانُهَا،

معنی: اما صدا و وزن آن واژه‌های فارسی که وارد زبان عربی شد دگرگون شد

وَنَطَقُهَا الْعَرَبُ وَفُقًا لِالْسِنَتِهِمْ،

معنی: و عرب‌ها آن را مطابق زبان خودشان تلفظ کردند.

فَقْدٌ بَذَلُوا الْحُرُوفَ الْفَارِسِيَّةَ «گ، چ، پ، ژ» الَّتِي لَا تَوَجَّدُ فِي لُغَتِهِمْ إِلَى حُرُوفٍ قَرِيبَةٍ مِنْ مَخَارِجِهَا؛

مُثُلُّ:

معنی: حروف فارسی «گ، چ، پ» را که در زبانشان نبود به حروفی نزدیک به مخرج‌هایشان تبدیل کردند؛ مثال:

پرَدِيس ← فِرَدَوْس،

مهرگان ← مِهْرَجَان،

چادرشَب ← شَرْشَف و ...

وَ اشْتَقُوا مِنْهَا كَلِمَاتٍ أُخْرَى، مُثُلُّ «يَكْنِزُونَ»

معنی: و واژگان دیگری از آن برگرفته شده؛ مانند «يَكْنِزُونَ»

فِي آيَهٖ {... يَكْنِزُونَ الْذَّهَبَ وَ الْفِضَّةَ ...} مِنْ كَلِمَهِ «گَنج» الْفَارِسِيَّهِ.

معنی: در آیه {... يَكْنِزُونَ الْذَّهَبَ وَ الْفِضَّةَ ...} از کلمه فارسی گنج.

عَلَيْنَا أَنْ نَعْلَمَ أَنَّ تَبَادُلَ الْمُفَرَّدَاتِ بَيْنَ الْلُّغَاتِ فِي الْعَالَمِ أَمْرٌ طَبِيعِيٌّ يَجْعَلُهَا عَنِيَّةً فِي السُّلُوبِ وَ الْبَيَانِ،

معنی: باید بدانیم که تبادل واژگان میان زبان‌های جهان امری طبیعی است که آنها را در شیوه و گفتار غنی می‌سازد.

وَ لَا نَسْتَطِيعُ أَنْ نَجِدَ لُغَةً بِدُونِ كَلِمَاتٍ دَخِيلَهِ؛ كَانَ تَأثِيرُ الْلُّغَهِ الْفَارِسِيَّهِ عَلَى الْلُّغَهِ الْعَرَبِيَّهِ قَبْلَ الإِسْلَامِ أَكْثَرُ مِنْ تَأثِيرِهِا بَعْدَ الإِسْلَامِ،

معنی: و نمی‌توانیم که زبانی بدون کلمات دخیل پیدا کنیم. تأثیر زبان فارسی بر زبان عربی پیش از اسلام بیشتر از تأثیر آن پس از اسلام بوده است.

وَ أَمَا بَعْدَ ظُهُورِ الإِسْلَامِ فَقَدِ ازْدَادَتِ الْمُفَرَّدَاتُ الْعَرَبِيَّهُ فِي الْلُّغَهِ الْفَارِسِيَّهِ بِسَبَبِ الْعَامِلِ الدِّينِيِّ.

معنی: اما پس از پیدایش اسلام واژگان عربی در زبان فارسی به دلیل عامل دینی بیشتر شد.